

**«QAZAQ JOCKEY CLUB»**

Қоғамдық Бірлестіктің

Жалпы жиналысында

**«БЕКІТІЛДІ»**

Төраға \_\_\_\_\_ М.АХАЕВ  
« \_\_\_\_\_ » \_\_\_\_\_ 2023 ж.

**Қазақстан Республикасының ипподромдарында сынақтан өтетін  
асыл тұқымды асыл тұқымды жылқылардың рейтингін есептеу  
ережелері**

2023 ж.

Осы Ережелер Қазақстан Республикасының ипподромдарында сынақтан өтіп жатқан асыл тұқымды асыл тұқымды жылқылардың рейтингін есептеу үшін әзірленген.

Рейтинг – ұшқыр бәйге атының жетістігін көрсететін сандық көрсеткіш.

Жылқының ат жарысындағы барлық әрекеттерін гандикап сарапшысы талдайды және рейтинг есептеледі. Барлық ат жарыстары әртүрлі ұшқыр бәйге параметрлеріне байланысты бағаланады (қашықтық, бәйге санаты, салмақ жүктемесі, жолақтың жағдайы), сондай-ақ рейтингке аттың қозғалысы және ат жарысының нәтижесіне әсер етуі мүмкін оқиғалар әсер етеді. Қазақстанда сынақтан өтіп жатқан барлық жылқылар бірыңғай рейтинг жүйесіне сәйкес сандық шкала бойынша бағаланады.

Гандикап маманның жұмысы барлық жағдайларда шешімдердің дәйектілігін, әділдігін, логикасын және адалдығын көрсететін принциптерге негізделген кәсіби пікірге негізделген.

Қазақстандық жылқыларды гандикаптау жүйесінде мынадай жүйе қабылданды:

Ашық ұшқыр бәйге:

- GI бәйгелерінде жеңіс – 100 балл;
- GII жарыстарында жеңіске жеткені үшін-90 ұпай;
- GIII жарыстарында жеңіске жеткені үшін-80 ұпай;
- Listed санатындағы жарыстарда жеңіске жеткені үшін-70 балл;
- A санатындағы жарыстарда жеңіске жеткені үшін-60 балл;
- B санатындағы жарыстарда жеңіске жеткені үшін-50 балл.

Шектеулі ұшқыр бәйге (Қазақстанда туған жылқылар):

- KZI жарыстарында жеңіске жеткені үшін-85 балл;
- KZII жарыстарында жеңіске жеткені үшін-75 балл;
- KZIII жарыстарында жеңіске жеткені үшін-65 балл.

Бәйге жеңімпазына қатысты ұпайларды шегеру жүйесі келесі коэффициенттер негізінде есептеледі:

- 1000 м – 3 балл/корпус;
- 1200 м – 2,5 балл/корпус;
- 1400-1600 м – 2 балл/корпус;
- 1800-2000 м – 1,75 балл/корпус;
- 2200-2600 м – 1,5 балл/корпус;
- 2800 м – 1,25 балл/корпус;
- 3000 м+ - 1 балл/корпус.

**\*\* Математикалық есептеуден кейін сарапшы-гандикапердің пікірін ескере отырып, рейтингтерді түзету жүргізіледі.**

Рейтингті ұсыну математикалық есептеулер және бәйге сипатын ескере отырып, сарапшы-гандикапердің субъективті пікірі негізінде жүргізіледі. Барлық жағдайларда гандикап сарапшы шешіміне негізделген түсініктеме беруі керек.

В некоторых случаях невозможно объективно оценить рейтинг лошади, в таких случаях, за прошедшую скачку лошадь не оценивается:

- Неумелая езда жокея, негативно сказавшаяся на конечном результате;
- Лошадь упала или осталась в боксах, что не позволило продемонстрировать результат.

### **Басты рейтинг**

Жылқы жоғарыда аталған шарттарға сәйкес 1-ші жарыстан кейін рейтинг алады. Алайда, мұндай рейтинг бастапқы рейтингтің дәлдігіне белгілі бір дәрежеде сенімділік бермейді және келесі старттарда жылқының өнімділігінің одан әрі нәтижелеріне байланысты түбегейлі өзгеруі мүмкін.

### **Қолданыстағы рейтингтердің жоғарылауы**

Сарапшы гандикапшы жылқының кондициясы оның жоғары топта бәсекеге қабілетті болуына мүмкіндік береді (GI-ге дейін) деген түсінік қалыптастырған кезде жылқының рейтингі жоғарылайды.

Гандикап жарыстарында, жеңіске жету мүмкіндігі бірдей болғанымен, жылқы көптеген қарсыластарын бірнеше рет жеңе алады, сонымен қатар бұл жылқының осы гандикап санатынан "асып кеткенін" және оның рейтингі жоғарылағанын көрсетеді.

### **Қолданыстағы рейтингтердің төмендеуі**

Егер гандикап сарапшысы қазіргі рейтинг енді оның қабілеттерін дәл көрсетпейді деп санаса, жылқының рейтингі төмендейді, сондықтан осы санаттағы жарыстарда сәтті бәсекелестікке мүмкіндік бермейді. Бұл ат жарысының рейтингтік ұпайы ағымдағы рейтинг көрсеткішінен мүлдем өзгеше болған кезде жылқының төмен нәтижелермен расталуы мүмкін. Алайда, осындай бір ат жарыс рейтингтің түбегейлі төмендеуіне объективті негіз бола алмайды, бірақ егер ат бәйге санатының деңгейінен төмен нәтиже

көрсетуді жалғастыра берсе, онда сарапшы гандикапер оның рейтингін төмендетеді.

Рейтингтің төмендеу дәрежесі жылқының ұшқыр бәйге мансабына байланысты болады. Егер бұл сәтті жылқы болса, онда гандикап сарапшысы рейтингті төмендетуде жеткілікті консервативті болуы мүмкін, егер ол оның жұмысының жүйелі түрде төмендеуіне көз жеткізбесе. Керісінше, егер жылқы көптеген елеусіз бәйгелерде жоғары рейтингке ие бола тұрып, кейінгі төмен нәтиже көрсеткіші рейтингті түбегейлі төмендетуге себеп болады.

### **Бәйге маусымын өткізіп алған аттар**

Жарыс маусымын өткізіп алған ат ипподромға оралғанда 3 рейтингтік ұпайдан айырылады. Алайда, егер ат бірдей жарыс формасын көрсетсе, рейтинг ұпайларының өсуі тезірек болады.

### **Гандикап жарысы**

Әрбір гандикапта рейтингтің сандық мәніне шектеулер бар. Гандикаптар әрбір аттың жеңіске жету мүмкіндігі тең болатын бәсекелес жарысты құру үшін өте маңызды, бұл көрермендер үшін қызықты көріністі қамтамасыз етеді. Гандикап жарысындағы мүмкіндіктер жокейдің белгілі бір атқа түсетін салмақ жүктемесі арқылы реттеледі (рейтинг неғұрлым жоғары болса, салмақ жүктемесі соғұрлым жоғары болады).

Гандикаптың мәні-жылқы көтеретін жокейдің салмақ жүктемесі жылқының қабілетіне сәйкес келуі. Осылайша, жарыстың барлық қатысушыларының жеңіске жету мүмкіндігін теңестіріледі.

Осылайша, танымал фавориттің рейтингі төмен жылқылармен ат жарысына қатысу мүмкіндігі жойылады.

Жокей санатына байланысты салмақ жүктемесін есептеу кестесі

|                    |        |
|--------------------|--------|
| Категория          | +/- кг |
| Мастер жокей       | +2     |
| I категория        | +1,5   |
| II категория       | +1     |
| III категория      | +0,5   |
| Атпен еркін жүруші | 0      |
| Жокей шәкірті      | -2     |

### **Қазақстан Республикасының ипподромдарына қойылатын талаптар**

Қазақстан Республикасының ипподромдарында сынақтан өтіп жатқан асыл тұқымды жылқылардың рейтингін есептеу жүйесі мынадай стандарттарды қатаң ұстануға тиіс:

1. Республикалық палата бекіткен үлгі бойынша жасалған хаттаманың болуы
2. Ұшқыр бәйгеге жазылу мен жеребеге жарыс күніне дейін 2 (екі) күннен кешіктірмей жүргізу;
3. Жеребе тастағаннан кейін жылқыларды бір бәйгеден екінші бәйгеге ауыстыруға тыйым салынады
4. Ресми құжат ретінде бағдарламаның болуы
5. Секундометрист судьяның және салмақ бойынша судьяның болуы
6. Жүлде қорын нақты көрсету (ақшалай баламада)
7. Старт-бокстардың болуы
8. Толық бәйгенің және фиништің нақты толық бейне баянның (видеофиксация) болуы
9. Ұшқыр бәйгеге I топ мәртебесін беру үшін допинг-бақылау рәсімін міндетті түрде жүргізу, сондай-ақ судьялар алқасының құрамында 1 (бірінші) санаттан төмен емес біліктілігі бар кемінде 1 (бір) судьяны қамтамасыз ету
10. Хаттаманың, бағдарламаның сканер-көшірмелері және ат жарысының толық бейнежазбасы 2 (екі) жұмыс күнінен кешіктірілмей Республикалық палатаның электрондық мекенжайына берілсін: [director\\_palata\\_zl@mail.ru](mailto:director_palata_zl@mail.ru)